Kiswahili Gredi ya 7

Muhula wa 3 - maandalio 40 kamili ya masomo

Tayari kufundishwa, kwa muundo wa KICD | vipindi vya dakika 40 | PDF na Word inayoharirika

KUHUSU KIFURUSHI HIKI

Maandalio 40 kamili ya masomo ya Kiswahili Gredi ya 7, tayari kufundishwa kwa Muhula wa 3, yanayoshughulikia mada za Majukumu ya watoto, Magonjwa ambukizi, Utatuzi wa mizozo, Matumizi ya pesa na Maadili ya mtu binafsi, kila moja ikiwa na vipindi vyake vya kusikiliza na kuzungumza, kusoma, kuandika na sarufi.

MADA KATIKA KIFURUSHI HIKI

Mada	Jina	Vipindi
11.1.1	Kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara	2
11.2.1	Kusoma kwa mapana: matini ya kujichagulia	2
11.3.1	Insha za kubuni: maelezo	2
11.4.1	Mnyambuliko wa vitenzi: kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa	2
12.1.1	Kusikiliza kwa makini	2
12.2.1	Kusoma kwa ufasaha	2
12.3.1	Hotuba ya kupasha habari	2
12.4.1	Aina za sentensi: sahili na ambatano	2
13.1.1	Wahusika katika nyimbo	2
13.2.1	Kusoma kwa kina novela: mbinu za lugha	2
13.3.1	Insha za kubuni: maelezo	2
13.4.1	Ukanushaji kwa kuzingatia nyakati	2
14.1.1	Lugha katika nyimbo	2
14.2.1	Kusoma kwa ufahamu: kifungu cha mjadala	2
14.3.1	Insha ya maelekezo	2
14.4.1	Ukubwa wa nomino	2
15.1.1	Kusikiliza habari na kujibu	2
15.2.1	Ufupisho	2
15.3.1	Kuandika kidijitali: baruapepe	2
15.4.1	Usemi halisi na usemi wa taarifa	2

KATIKA KILA ANDALIO LA SOMO

- Matokeo maalum yanayotarajiwa, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi, maadili, masuala mtambuko na nyenzo zinazohitajika.
- Hatua za kipindi zenye muda: anachofanya mwalimu na wanachofanya wanafunzi, kuanzia utangulizi hadi hitimisho.
- Maudhui muhimu (mfano, maelezo au shughuli ya vitendo), kisha maswali manne ya mazoezi pamoja na majibu kwa mwalimu.
- Kosa la kawaida la kuepuka, na mawazo kwa wanafunzi wanaohitaji msaada na kwa walio tayari kwa zaidi.
- Kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC (EE, ME, AE, BE), kazi ya nyumbani, na nafasi ya tafakari ya kujaza baada ya kufundisha.

KIONJO CHA KIPINDI CHA 1

Maana na umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara; b) kutambua umuhimu wa vitendo na ishara katika mazungumzo

> **Kuzungumza kwa vitendo na ishara**
> Kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara ni kutumia mwili (mikono, uso, kichwa, macho na miondoko) pamoja na maneno ili kufafanua ujumbe. Mifano ya vitendo na ishara: kuonyesha kwa kidole au mkono unapoelekeza njia; kuiga kitendo (kufagia, kukoroga); kutikisa kichwa kukubali au kukataa; tabasamu au kukunja uso kuonyesha hisia; kuhesabu kwa vidole; kuinua mkono kuomba nafasi.
> Mfano: "Kwanza, chukua fagio hivi (anaonyesha kushika fagio kwa mikono miwili). Anza kufagia kutoka pembe ya ndani ukija mlangoni (anaonyesha mwelekeo kwa mkono). Kusanya takataka pamoja hapa (anaonyesha sakafuni) kisha uzizoe kwa kizoleo." Umuhimu: hufafanua maelezo, huvutia wasikilizaji, husaidia wasioelewa lugha vizuri, hutia mkazo na huonyesha hisia.

Pia unapata kifurushi hiki kama faili ya Word inayoharirika, ili ubadilishe kipindi chochote kifae darasa lako kabla ya kuchapisha. Vipindi vinafuata mpangilio wa mtaala wa KICD.

YALIYOMO

Na.	Kipindi	Mada	Ukurasa
1	Maana na umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara	11.1.1 Kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara	5
2	Kutoa mazungumzo kuhusu majukumu ya watoto nyumbani kwa vitendo na ishara zifaazo	11.1.1 Kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara	9
3	Kusoma matini ya kujichagulia, kueleza ujumbe wake na kutambua msamiati	11.2.1 Kusoma kwa mapana: matini ya kujichagulia	13
4	Kutumia msamiati wa matini katika sentensi na kutoa muhtasari wa matini	11.2.1 Kusoma kwa mapana: matini ya kujichagulia	17
5	Mpangilio wa kimahali na wa kiwakati katika insha ya maelezo	11.3.1 Insha za kubuni: maelezo	21
6	Kuandika insha ya maelezo kuhusu majukumu ya watoto kwa mpangilio ufaao	11.3.1 Insha za kubuni: maelezo	25
7	Kutambua vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa	11.4.1 Mnyambuliko wa vitenzi: kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa	29
8	Kugeuza na kutumia vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa kuhusu majukumu ya watoto	11.4.1 Mnyambuliko wa vitenzi: kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa	33
9	Kusikiliza habari kuhusu mlipuko wa kipindupindu na kutambua hoja muhimu	12.1.1 Kusikiliza kwa makini	37
10	Kuwasilisha hoja muhimu kuhusu ugonjwa ambukizi kwa maneno machache	12.1.1 Kusikiliza kwa makini	41
11	Kusoma makala 'Kinga ni Bora Kuliko Tiba' kwa matamshi bora na kasi ifaayo	12.2.1 Kusoma kwa ufasaha	45
12	Kusoma makala kwa sauti, kiimbo na ishara zifaazo mbele ya wenzake	12.2.1 Kusoma kwa ufasaha	49
13	Maana, ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari	12.3.1 Hotuba ya kupasha habari	53
14	Kuandika hotuba ya kupasha habari kuhusu kujikinga na magonjwa ambukizi	12.3.1 Hotuba ya kupasha habari	57
15	Maana ya sentensi sahili na ambatano na kuzitambua	12.4.1 Aina za sentensi: sahili na ambatano	61
16	Kuunganisha sentensi sahili kuunda ambatano na kutenganisha ambatano kuwa sahili	12.4.1 Aina za sentensi: sahili na ambatano	65
17	Kutambua na kuchambua wahusika katika wimbo 'Ndugu Wawili'	13.1.1 Wahusika katika nyimbo	69
18	Mafunzo kutokana na wahusika na kutunga wimbo kuhusu utatuzi wa mizozo	13.1.1 Wahusika katika nyimbo	73
19	Maana ya mbinu za lugha na kuzitambua katika dondoo la novela	13.2.1 Kusoma kwa kina novela: mbinu za lugha	77

20	Umuhimu wa mbinu za lugha katika novela na kuhakiki uwasilishaji wa wenzake	13.2.1 Kusoma kwa kina novela: mbinu za lugha	81
21	Mambo ya kimsingi katika insha ya maelezo ya mtu: sura na matendo	13.3.1 Insha za kubuni: maelezo	85
22	Kuandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mtu anayetatua mizozo	13.3.1 Insha za kubuni: maelezo	89
23	Maana ya ukanushaji na kukanusha wakati uliopo, uliopita na ujao	13.4.1 Ukanushaji kwa kuzingatia nyakati	93
24	Kukanusha sentensi na vifungu kuhusu utatuzi wa mizozo katika nyakati tatu	13.4.1 Ukanushaji kwa kuzingatia nyakati	96
25	Kutambua vipengele vya lugha katika wimbo 'Akiba Haiozi'	14.1.1 Lugha katika nyimbo	99
26	Umuhimu wa vipengele vya lugha katika nyimbo na kutunga wimbo kuhusu matumizi ya pesa	14.1.1 Lugha katika nyimbo	103
27	Kusoma kifungu cha mjadala 'Pesa Mfukoni mwa Mwanafunzi' na kudondoa habari mahususi	14.2.1 Kusoma kwa ufahamu: kifungu cha mjadala	107
28	Kuchambua mitazamo na kuandika habari za kifungu cha mjadala kwa ufupi	14.2.1 Kusoma kwa ufahamu: kifungu cha mjadala	111
29	Aina na sifa za insha ya maelekezo kupitia kielelezo 'Jinsi ya Kuandaa Bajeti ya Wiki'	14.3.1 Insha ya maelekezo	115
30	Kupanga hatua na kuandika insha ya maelekezo kuhusu kuweka akiba	14.3.1 Insha ya maelekezo	119
31	Kutambua nomino katika hali ya ukubwa na viambishi vyake	14.4.1 Ukubwa wa nomino	123
32	Kubadilisha nomino kuwa katika hali ya ukubwa na kuzitumia katika sentensi kuhusu matumizi ya pesa	14.4.1 Ukubwa wa nomino	127
33	Kusikiliza habari 'Kibeti cha Sokoni' na kutambua masuala na msamiati	15.1.1 Kusikiliza habari na kujibu	131
34	Kutabiri kwa kutumia vidokezo na kufasiri wazo kuu la habari	15.1.1 Kusikiliza habari na kujibu	135
35	Kueleza ujumbe wa kila aya ya kifungu 'Maadili Hujenga Mtu' kwa sentensi moja	15.2.1 Ufupisho	139
36	Kuandika ufupisho wa aya moja unaozingatia mtazamo wa kifungu	15.2.1 Ufupisho	143
37	Ujumbe, muundo na lugha ya baruapepe kwa rafiki	15.3.1 Kuandika kidijitali: baruapepe	146
38	Kuandika na kutuma baruapepe kwa rafiki kwa usalama	15.3.1 Kuandika kidijitali: baruapepe	150
39	Maana ya usemi halisi na usemi wa taarifa na kanuni za kubadilisha	15.4.1 Usemi halisi na usemi wa taarifa	154
40	Kubadilisha na kutunga sentensi za usemi halisi na wa taarifa kuhusu maadili	15.4.1 Usemi halisi na usemi wa taarifa	158

ELIMU254

Maana na umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara; b) kutambua umuhimu wa vitendo na ishara katika mazungumzo

MASWALI DADISI

- Ni vitendo gani tunatumia tunapozungumza?
- Kuna umuhimu gani wa kutumia vitendo tunapozungumza?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

UMILISI	**Mawasiliano na ushirikiano**	Wanafunzi wanaeleza mawazo yao kwa mwenzao na kuwasilisha matokeo kwa kikundi.
UMILISI	**Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo**	Wanafunzi wanachagua jibu, wanalikagua na kutoa sababu za uchaguzi wao.
UMILISI	**Ubunifu**	Wanafunzi wanabuni sentensi, mifano au njia zao wenyewe za kuonyesha wazo.
MAADILI	**Heshima**	Wanafunzi wanawasikiliza wenzao wanapozungumza na kupokea masahihisho kwa adabu.
MAADILI	**Upendo**	Wanafunzi wanamsaidia mwenzao anayekwama.
MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
SUALA MTAMBUKO	**Mshikamano wa kijamii**	Wanafunzi wanafanya kazi kwa maelewano, wanamhusisha kila mmoja na kutatua tofauti kwa amani.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Vifaa halisi vya kazi za nyumbani (fagio, sahani, kitambaa, ndoo tupu) | Video ya mtu akielekeza kwa vitendo (itumike chini ya uangalizi) | Kadi za majukumu ya watoto | Chati ya ishara za mwili

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

vitendo | ishara | ishara za mikono | ishara za uso | kutikisa kichwa | kuonyesha kwa kidole | kuigiza | majukumu | kutandika | kuosha vyombo

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 6	dak 9	dak 10	dak 9	dak 6

Ndani ya andalio hili: hatua za kipindi pamoja na kazi ya mwalimu na ya wanafunzi, maudhui muhimu, maswali ya mazoezi pamoja na majibu, kosa la kawaida la kuepuka, kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC, mawazo ya msaada na ya ziada, kazi ya nyumbani na ukurasa wa tafakari.

HATUA ZA KIPINDI

Hatua	Dakika	Mwalimu	Wanafunzi
Utangulizi	6	Wasalimie wanafunzi na uulize: "Mwalimu anaeleza jinsi ya kutandika kitanda kwa maneno tu, akiwa amesimama tuli. Kisha anaeleza tena akionyesha kwa mikono. Anauliza: "Ni maelezo yapi yalieleweka zaidi?"" Pokea majibu mawili au matatu, yahusishe na kazi ya awali, kisha taja matokeo ya leo.	Wanajibu swali la utangulizi, wanakumbuka wanachokijua na wanasoma matokeo kwa sauti.
Hatua ya 1: Mwalimu aonyesha	9	Waongoze wanafunzi kupitia "Kuzungumza kwa vitendo na ishara" (kuzungumza kwa vitendo na ishara kwenye ukurasa unaofuata), ukieleza unapoendelea. Tumia vifaa halisi vya kazi za nyumbani (fagio, sahani, kitambaa, ndoo tupu), video ya mtu akielekeza kwa vitendo (itumike chini ya uangalizi), kadi za majukumu ya watoto. Waombe wanafunzi watabiri kinachofuata kabla hujakionyesha.	Wanatazama, wanatabiri hatua inayofuata, wanauliza maswali na kuandika hatua muhimu madaftarini.
Hatua ya 2: Mazoezi kwa uongozi	10	Toa maswali 1 na 2. Zunguka kwenye vikundi, uliza "Unajuaje?" na urekebishe makosa kwa upole papo hapo.	Wanafanya kazi wawili wawili au katika vikundi vidogo, wanaelezana kila hatua na kukagua majibu ya wenzao.
Hatua ya 3: Mazoezi ya kibinafsi	9	Toa maswali 3 na 4 kama kazi ya kibinafsi. Sahihisha unapozunguka na uandike wanaohitaji msaada kipindi kijacho.	Wanafanya kazi peke yao, kisha wanabadilishana madaftari na wenzao ili kukagua.
Muhtasari na hitimisho	6	Waombe wanafunzi wawili au watatu waeleze wazo kuu kwa maneno yao wenyewe. Toa swali hili la kuhitimisha na ukague majibu: "Kutikisa kichwa juu na chini huonyesha nini?"	Wanaeleza wazo kuu kwa maneno yao wenyewe na kujibu swali la kuhitimisha madaftarini.

KUZUNGUMZA KWA VITENDO NA ISHARA

Kuzungumza kwa vitendo na ishara
Kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara ni kutumia mwili (mikono, uso, kichwa, macho na miondoko) pamoja na maneno ili kufafanua ujumbe. Mifano ya vitendo na ishara: kuonyesha kwa kidole au mkono unapoelekeza njia; kuiga kitendo (kufagia, kukoroga); kutikisa kichwa kukubali au kukataa; tabasamu au kukunja uso kuonyesha hisia; kuhesabu kwa vidole; kuinua mkono kuomba nafasi.
Mfano: "Kwanza, chukua fagio hivi (anaonyesha kushika fagio kwa mikono miwili). Anza kufagia kutoka pembe ya ndani ukija mlangoni (anaonyesha mwelekeo kwa mkono). Kusanya takataka pamoja hapa (anaonyesha sakafuni) kisha uzizoe kwa kizoleo." Umuhimu: hufafanua maelezo, huvutia wasikilizaji, husaidia wasioelewa lugha vizuri, hutia mkazo na huonyesha hisia.

MASWALI YA MAZOEZI - PAMOJA NA MAJIBU KWA MWALIMU

Na.	Swali	Jibu
1	Kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo ni nini?	**Kutumia mwili (mikono, uso, kichwa, miondoko) pamoja na maneno ili kufafanua ujumbe**
2	Taja ishara mbili tunazotumia tunapozungumza.	**Kuonyesha kwa kidole, kutikisa kichwa, tabasamu, kukunja uso, kuhesabu kwa vidole (zozote mbili)**
3	Taja umuhimu mmoja wa kutumia vitendo tunapozungumza.	**Hufafanua ujumbe, huvutia, husaidia wasioelewa lugha, hutia mkazo, huonyesha hisia (wowote mmoja)**
4	Kutikisa kichwa juu na chini huonyesha nini?	**Kukubali (ndiyo)**

KOSA LA KAWAIDA LA KUEPUKA

Wanafunzi wengine hutumia ishara nyingi kupita kiasi hadi kuvuruga ujumbe. Sisitiza kwamba ishara ziendane na maneno.

KIGEZO CHA TATHMINI - VIWANGO VINNE VYA CBC

Kiwango	Anachoweza kufanya mwanafunzi
Kuzidi matarajio (EE)	Anaweza kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara kwa ujasiri na usahihi, kueleza mbinu aliyotumia, na kutumia ujuzi huu katika hali mpya.
Kufikia matarajio (ME)	Anaweza kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara kwa usahihi katika hali anazozifahamu; hutambua na kurekebisha makosa madogo bila msaada.
Kukaribia matarajio (AE)	Anaweza kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara kwa kiasi, au kwa kukumbushwa na mwalimu au mwenzake; hufanya makosa kadhaa.
Chini ya matarajio (BE)	Bado hawezi kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara bila msaada wa moja kwa moja; anahitaji kufundishwa tena kwa kutumia vitu halisi.

MSAADA NA SHUGHULI ZA ZIADA

Wanafunzi wanaohitaji msaada	Mwanafunzi aonyeshe kwa vitendo neno moja moja (fagia, osha, kunja) huku akilitaja, kabla ya kueleza hatua kamili.
Wanafunzi walio tayari kwa zaidi	Je, ishara zinaweza kuleta kutoelewana? Toa mfano. (Jibu: Ndiyo; ishara moja inaweza kuwa na maana tofauti katika jamii tofauti, au ishara isiyoendana na maneno humchanganya msikilizaji)
Ujumuishaji	Waketishe wanafunzi wenye uoni hafifu karibu na ubao na usome kwa sauti kila unachoandika; tumia vifaa vikubwa, wazi na vinavyoweza kuguswa; ruhusu muda wa ziada; mweke na mwenzake mvumilivu; tumia ishara au Lugha ya Ishara ya Kenya kwa maneno muhimu.

KAZI YA NYUMBANI NA UFUATILIAJI

Andika tena maswali 3 na 4 kwa unadhifu katika daftari. Kisha mweleze mtu nyumbani ulichojifunza kuhusu "maana na umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara" na ulete swali lako moja la kuuliza kipindi kijacho.

KUJITATHMINI KWA MWALIMU

- Je, kila mwanafunzi alipata nafasi ya kushika vifaa au kueleza mawazo yake?
- Je, wanafunzi wengi walifikia matokeo? Andika majina ya wale ambao hawakuyafikia.
- Je, kasi ilifaa — kuna hatua iliyochukua muda mrefu au mfupi mno?
- Ni umilisi na maadili gani niliyoona wanafunzi wakionyesha?
- Nitabadilisha nini nitakapofundisha kipindi hiki tena?

TAFAKARI KUHUSU KIPINDI / MAONI YA MWALIMU

Andika baada ya kufundisha - kilichofaulu, cha kubadilisha, na wanafunzi wanaohitaji ufuatiliaji.